

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA

- Poslanecká sněmovna ve 3. čtení schválila vládní novelu nového stavebního zákona, o které jsme Vás již informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce listopad a prosinec 2022.
- Novela stavebního zákona by měla upravit zejména změnu systému stavební správy a úpravu kompetencí jednotlivých orgánů. Dle novely by mělo dojít ke zrušení Nejvyššího stavebního úřadu a jeho kompetence by mělo převzít Ministerstvo pro místní rozvoj. Dále by mělo dojít ke zrušení „samostatných“ krajských stavebních úřadů tak, že by zůstala zachována současná soustava stavebních orgánů. Oproti tomu by měl vzniknout Dopravní a energetický stavební úřad podřízený Ministerstvu dopravy, v jehož kompetenci budou dopravní a energetické stavby.
- Na základě novely by mělo být mimo jiné jednodušší získat stavební povolení. Stavebník by nemusel získávat jednotlivá stanoviska dotčených úřadů před podáním stavebního povolení, ale stavební úřad by sám vyzval ostatní dotčené úřady k vydání tzv. koordinovaného závazného stanoviska. Toto stanovisko by nově zahrnovalo i jednotné environmentální stanovisko (JES) (viz níže). Stavební úřad by mohl také v případě potřeby zahájit jednání s dotčenými úřady a stavebníkem.
- Novela by měla zajistit, aby nedošlo k vypuštění politiky územního rozvoje jako jednoho z nástrojů územního plánování.
- Novelou se nyní bude zabývat Senát.

(2) NÁVRH ZÁKONA O JEDNOTNÉM ENVIROMENTÁLNÍM STANOVISKU A DALŠÍCH ZÁKONŮ S TÍM SOUVISEJÍCÍCH

- Poslanecká sněmovna ve 3. čtení schválila návrh zákona o jednotném environmentálním stanovisku a změnového zákona s tím souvisejícího.

- Zákon umožní všechna povolení z oblasti životního prostředí, která dnes stavebník potřebuje ke stavebním i nestavebním záměrům, nahradit jednotným environmentálním stanoviskem (JES). Příslušným orgánem pro vydání JES bude buď krajský úřad, nebo úřad obce s rozšířenou působností. U záměrů s celostátním dopadem (např. stavba dálnice) bude pak příslušným úřadem k jeho vydání Ministerstvo životního prostředí.
- Do JES bude možné zahrnout i proces posuzování vlivů záměru na životní prostředí u záměrů, které mu podléhají podle stávající podoby zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
- Nově by se veřejnost mohla účastnit stavebních řízení všude tam, kde se rozhoduje o výjimkách z chráněných druhů a také kácení veřejné zeleně.
- Návrhem zákona se nyní bude zabývat Senát.

(3) NOVELA OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU

- Senát schválil novelu občanského soudního řádu, kterou má dojít k posílení procesního postavení specializovaných orgánů, které rozhodují v soukromoprávních věcech, v navazujícím řízení. O této novele jsme Vás informovali již v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíce říjen 2022, leden a únor 2023.
- Novela by měla zavést širší práva a silnější postavení správních orgánů. Změny se tak budou týkat například Českého telekomunikačního úřadu či finančního arbitra v řízení před obecným soudem. Novela má zejména zavést povinnost soudů vyzývat a dotazovat se správního orgánu, který vystupoval v daném sporu jakožto rozhodčí orgán a jehož rozhodnutí bylo u soudu napadeno, zda bude chtít uplatňovat v řízení některá práva. Mezi tato práva lze zařadit například právo činit podání písemných vyjádření k věci, nahlížet do spisu anebo žádat o udělení slova při jednání. Pokud správní orgán nebude chtít uplatňovat svá práva nebo neoznámí soudu ve stanovené lhůtě, že by předmětná práva uplatňovat chtěl, nebude mu to již umožněno.
- Novela cílí zejména na naplnění účelu, kvůli kterému byly správní orgány jako Český telekomunikační úřad zřízeny. Tyto správní orgány by tak měly uplatňovat své oborové znalosti při jednání u soudu, jelikož soudy nemusí být na danou problematiku natolik specializované.
- Novela nyní míří k prezidentovi k podpisu.

(4) NOVELIZACE ZVEŘEJŇOVÁNÍ LISTIN VE SBÍRCE LISTIN OBCHODNÍHO REJSTŘÍKU

- Vláda projednává novelu nařízení, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích. Novela by měla do českého právního řádu transponovat směrnici EU č. 2017/1132 o některých aspektech práva obchodních společností.
- Nově tak bude možné listiny ve sbírce listin zveřejňovat také v tzv. strojově čitelném formátu (např. XHTML soubory). Pokud navrhovatel nezveřejní sám listinu ve strojově čitelném formátu, informační systém veřejných rejstříků by měl listinu sám automatizovaně do tohoto formátu převést. Následně bude ve sbírce listin zveřejněna jak původní listina, tak listina vzniklá převodem.

(5) ZÁKON O DOZORU NAD TRHEM S VÝROBKY

- Poslanecká sněmovna schválila vládní návrh zákona o dozoru nad trhem s výrobky, ve znění vráceném Senátem. Návrh tohoto zákona, o kterém jsme Vás informovali již v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc leden a únor 2023, následně podepsal prezident a byl vyhlášen ve Sbírce zákonů. Nový zákon implementuje do českého právního řádu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy.
- Ústředním styčným úřadem pro dozor nad trhem s výrobky bude Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dále návrh zákona doplňuje další orgány do seznamu kontrolních orgánů dozoru (ČOI, ČBÚ SÚKL aj.), stanovuje opatření, která mohou orgány dozoru ukládat v případě zjištění porušení požadavků právních předpisů, a postup jejich ukládání. Dochází také k zavedení povinnosti používat informační a komunikační systém zřízený za účelem sdílení informací o kontrolách výrobků.
- Zákon nabyl účinnosti dne 6. 4. 2023.

(6) NOVELA VYHLÁŠKY O POSKYTOVÁNÍ ÚDAJŮ Z KATASTRU NEMOVITOSTÍ

- Vláda projednává novelu vyhlášky o poskytování údajů z katastru nemovitostí, která navrhuje provést změny v souvislosti s elektronickým poskytováním údajů z katastru nemovitostí v České republice.
- Novela (1) např. stanoví podmínky získávání a šíření údajů z katastru nemovitostí získaných dálkovým přístupem (souhlas úřadu, prokázání totožnosti všech uživatelů, vedení jejich

evidence aj.), (2) stanoví, že bezplatně přístupné jsou jen vybrané základní údaje z katastru nemovitostí (osobní údaje se neposkytují), nebo (3) mění výši poplatků za informace získané z katastru nemovitostí (např. úplata za A4 výpisu se zvyšuje z 50,- Kč na 100,- Kč aj.).

(7) NOVELA ZÁKONA O OCHRANĚ ZAMĚSTNANCŮ PŘI PLATEBNÍ NESCHOPNOSTI ZAMĚSTNAVATELE

- Poslanecká sněmovna schválila ve 3. čtení novelu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, která reaguje na změny v oblasti insolvenčního práva jak na národní úrovni, tak na úrovni práva EU.
- Vyjma změn týkajících se zákonných definic (vymezení rozhodného období, platební neschopnosti zaměstnavatele, splatnost mzdového nároku aj.) novela např. zavádí, že pro podání žádosti a vyplacení mezd zaměstnancům nebude stačit návrh na zahájení insolvenčního řízení, ale rozhodující bude oznámení o zahájení insolvenčního řízení zveřejněné v insolvenčním rejstříku. Mzdové nároky bude moci zaměstnanec uplatnit nejpozději do 5 měsíců a 15 dnů následujících ode dne, kdy bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení nebo oznámeno zahájení insolvenčního řízení, nebo u nadnárodního zaměstnavatele ode dne zveřejnění rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení u příslušného orgánu v jiném členském státě EU.
- Novelou se nyní bude zabývat Senát.

(8) NOVELA ÚSTAVY ČR A ZÁKONA O BEZPEČNOSTI ČR

- Vláda předložila Poslanecké sněmovně novelu Ústavy České republiky a zákona o bezpečnosti České republiky.
- Novela by měla umožnit měnit volební období pro volby do Senátu nejdříve po 12 letech od jejich poslední změny.
- Novela dále zakotvuje, že termín pro konání voleb do obecního či krajského zastupitelstva a do Senátu bude v prvním celém týdnu měsíce října.
- Nově, pokud nebude dle zákona o bezpečnosti ČR možné konat volby do Senátu či obecních či krajských zastupitelstev a v důsledku toho se senátorům či zastupitelům volební období prodlouží, se následující volební období bude o tuto dobu prodloužení zkracovat.

(9) NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI Z PROVOZU VOZIDLA

- Vláda projednává návrh nového zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, který by měl nahradit předchozí právní úpravu obsaženou v zákoně č. 168/1999 Sb. a

implementovat do českého právního řádu směrnici EU č. 2021/2118/EU. Dále by nový zákon měl posílit digitalizaci celého systému.

(10) NOVELA ZÁKONA O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ

- V legislativním procesu byla schválena a ve Sbírce zákonů vyhlášena novela zákona o důchodovém pojištění, která snižuje rozsah zvýšení valorizace důchodů v mimořádném termínu od června 2023.
- Výměra důchodů se v mimořádném termínu od června 2023 zvýší o 2,3 % jejich dosavadní hodnoty a o pevně stanovenou částku 400,- Kč.

(B) GDPR

(1) NOVÁ ÚPRAVA ZPRACOVÁNÍ POSOUZENÍ VLIVU NA OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ V LEGISLATIVNÍM PROCESU

- Dne 1. 4. 2023 nabude účinnosti novela legislativních pravidel vlády, která mění mimo jiné pravidla pro zpracování posouzení vlivu na ochranu osobních údajů při vzniku nových právních předpisů (tzv. legislativní DPIA).
- Navrhovatelé právních předpisů budou mít nyní povinnost posoudit vliv na ochranu osobních údajů u každého navrhovaného právního předpisu. Tímto se zároveň zjednodušuje provádění DPIA pro správce osobních údajů, neboť legislativní DPIA nahradí DPIA dle GDPR, pokud je základem zpracování osobních údajů plnění právní povinnosti.

(2) ODPOVĚDNOST ŠÍŘITELE ZA ZASÍLÁNÍ OBCHODNÍCH SDĚLENÍ POTVRZENA ZE STRANY NSS

- Nejvyšší správní soud (NSS) se ztotožnil se stanoviskem Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) a potvrdil, že za šíření obchodních sdělení v rozporu se zákonem nese odpovědnost vyjma rozesílatele také iniciátor obchodních sdělení, tj. např. objednatel, příkazce, propagátor (affiliate partner) nebo poskytovatel marketingových služeb.
- Rozsudkem NSS tak byla potvrzena pokuta pro provozovatele e-shopu (objednatele obchodních sdělení) ve výši 1,4 mil. Kč za šíření obchodních sdělení. NSS dále uvedl, že odpovědnost za šíření obchodních sdělení je objektivní a iniciátor odpovídá i za excesy rozesílatelů. Všichni šířitelé obchodních sdělení jsou tak povinni si ověřit, zda jsou obchodní sdělení rozesílána v souladu se zákonnými požadavky, tj. zejména se souhlasem jejich adresátů.

(3) AKTUALIZACE DOPORUČENÍ A ZÁKLADNÍCH PRAVIDEL POUŽÍVÁNÍ COOKIES

- ÚOOÚ aktualizoval svá doporučení a shrnutí základních pravidel pro užívání tzv. cookies souborů na webových stránkách.
- Doporučení např. stanoví, že v případě užívání pouze „technických“ cookies nezbytných pro provoz webových stránek není potřeba zavádět aplikaci obsahující informace o používaných cookies a umožňující (ne)udělení souhlasu s jejich užitím (tzv. „cookie lišta“), nebo upravuje pravidla pro získávání souhlasu s užíváním cookies podle GDPR a podle zákona o elektronických komunikacích.
- Aktualizovaná doporučení jsou dostupná na stránkách ÚOOÚ.

(4) STANOVISKO EDPB K EU & US DATA PRIVACY FRAMEWORK

- Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) zaujal své stanovisko k dohodě EU a Spojených států amerických o vytvoření programu, ve kterém budou účastníci z USA považováni za bezpečné dovozce osobních údajů, poskytující předaným osobním údajům z Evropy „v zásadě rovnocennou“ ochranu s ochranou danou obecným nařízením (GDPR) dle požadavků čl. 45 nařízení GDPR, judikatury Evropského soudního dvora a rozsudku ve věci Schrems II (o EU & US Data Privacy Framework). O tzv. EU & US Data Privacy Framework jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc prosinec 2022.
- EDPB zavedení programu vítá, ale současně vyjadřuje obavy a požaduje vysvětlení a/či lepší úpravu určitých práv subjektů údajů, dalšího předávání údajů, rozsahu výjimek, dočasného hromadného shromažďování údajů a úpravu praktického mechanismu nápravy. EDPB dále navrhl, aby přijetí rozhodnutí EU bylo podmíněno přijetím aktualizovaných politik a postupů dle výkonného nařízení EO č. 14086 všemi zpravodajskými agenturami USA.

(C) JUDIKATURA**(1) PLATNOST DOHODY O NAROVNÁNÍ V PŘÍPADĚ OMYLU V OSOBĚ, KTERÁ JI UZAVÍRÁ
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 305/2022)**

- Žalovaný se označoval za jednoho z akcionářů, jehož (listinné) akcie se měly údajně ztratit. Následně došlo k rozhodnutí o přechodu všech účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře. Společnost tvrzení domnělého akcionáře uvěřila, a proto s ním uzavřela „dohodu o narovnání“, na základě které byla domnělému akcionáři (žalovanému) vyplacena částka jako protiplnění za převedené akcie. Následně vyšlo najevo, že žalovaný akcionářem společnosti ve skutečnosti nebyl, neboť společnosti předložila akcie jiná osoba. Společnost

byla toho názoru, že byla uvedena v omyl a domáhala se navrácení částky, kterou žalovanému vyplatila.

- Nejvyšší soud se tak zabýval otázkou, zda dohoda o narovnání může být neplatná v důsledku omylu v osobě, která dohodu uzavírá.
- Dle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu podmínkou platnosti dohody o narovnání není existence původního (narovnávaného) právního vztahu mezi účastníky této dohody. Nejvyšší soud tedy dospěl k závěru, že pokud se strany dohody o narovnání dohodly na tom, že jsou z narovnávaných práv oprávněny či zavázány, ačkoli tomu tak ve skutečnosti nebylo, nemá tato skutečnost (sama o sobě) žádný vliv na platnost takové dohody. Zároveň Nejvyšší soud uvedl, že pro osoby, které nejsou stranou dohody o narovnání, nemohou z dohody vyplývat bez dalšího žádné povinnosti.

**(2) ZÁKAZ ZMĚNY K HORŠÍMU V CIVILNÍM SPORNÉM ŘÍZENÍ
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2258/2021)**

- Nejvyšší soud dospěl k závěru, že zásadu zákazu změny k horšímu (*reformationis in peius*), která je příznačná především pro trestní řízení, je možné použít také v civilním sporném řízení. Tato zásada se projeví tak, že strana, která využila opravného prostředku, nemůže mít v důsledku rozhodnutí odvolacího soudu horší postavení, než jaké jí přiznávalo napadené rozhodnutí soudu prvního stupně. To ale neplatí v případě, že odvolání podala druhá procesní strana.

**(3) PACT ZÁVODU A PŘECHOD LICENCE K PŘEDMĚTU PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2495/2022)**

- Na základě rozsudku Nejvyššího soudu bylo judikováno, že pachtýř obchodního závodu, jehož součástí jsou licence k předmětům průmyslového vlastnictví (ochranné známky, patenty aj.), má právo užívat předmět průmyslového vlastnictví pouze v případě, že poskytovatel licence k tomu udělil souhlas.

KONTAKT

TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Sokolovská 68/105, 186 00 Praha 8 - Karlín

OFFICE@TAUBELLEGAL.COM

+420 226 251 055